

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Fødevarestyrelsen, 7. og 9. kontor, dep 3.1 og 2.1

Sagsnr.: dep 13175

Den 2. september 2008

SRBL / WIHE

FVM 579

NOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

Kommissionen har fremsendt udkast til Kommissionsforordning om sammensætning og mærkning af fødevarer bestemt til personer med cøliaki (glutenintolerans).

Formålet med forslaget er at indføre harmoniserede EU-regler for sammensætning og mærkning af fødevarer bestemt til personer med glutenintolerans.

Forslaget omfatter alle fødevarer til personer med glutenintolerans, dvs. både fødevarer, der er bestemt til særlig ernæring, jf. direktiv om særlig ernæring, og almindelige fødevarer, som på grund af deres sammensætning lever op til kravene for glutenfri fødevarer.

Der bliver med forslaget lagt op til, at der bliver fastsat to kategorier af fødevarer bestemt til særlig ernæring, navnlig ”gluten free” (glutenfri) fødevarer og fødevarer med ”very low gluten” (meget lav gluten). Kommissionen foreslår desuden, at også almindelige fødevarer skal kunne mærkes ”glutenfri”, forudsat, at mærkningen og dennes nærmere udformning ikke er vildledende. Almindelige fødevarer vil, i henhold til Kommissionens forslag, ikke kunne mærkes med ”meget lav gluten”.

Forslaget forventes at blive sat på dagsordenen med henblik på vedtagelse på møde i den Stående Komité for Fødevarekæden og Dyresundhed i oktober 2008.

En vedtagelse af forslaget skønnes at styrke beskyttelsesniveauet for cøliakipatienter i Danmark.

Regeringen agter på den baggrund at støtte forslaget, idet man dog arbejder for at kategorien, som i forslaget til forordning forslås mærket ”meget lav gluten”, i stedet mærkes ”reduceret gluten”.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Fødevarestyrelsen, 7. og 9. kontor, dep 3.1 og 2.1

Sagsnr.: dep 13175

Den 2. september 2008

SRBL / WIHE

FVM 579

GRUNNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om forslag til Kommissionens forordning (EF) Nr. .../. om sammensætning og mærkning af fødevarer bestemt til personer med glutenintolerans

KOM nummer foreligger ikke

Resumé

Forslaget vedrører nye regler for fødevarer bestemt til personer med glutenintolerans, navnlig regler for sammensætning af disse fødevarer, herunder med hensyn til indhold af gluten, samt mærkningsregler. En vedtagelse af forslaget skønnes at styrke beskyttelsesniveauet i Danmark.

Baggrund

Kommissionen har fremsendt udkast til Kommissionsforordning om sammensætning og mærkning af fødevarer bestemt til personer med cøliaki (glutenintolerans).

Forslaget er fremsat med hjemmel i Direktiv 89/398/EØF om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om levnedsmidler bestemt til særlig ernæring, artikel 13, stk. 1 (direktiv om særlig ernæring).

Forslaget behandles i forskriftskomiteprocedure i den Stående Komité for Fødevarekæden og Dyresundhed. Hvis der er kvalificeret flertal udsteder Kommissionen forordningen. Opnås ikke kvalificeret flertal, vedlægger Kommissionen sagen for Rådet og underretter samtidig Europa-Parlamentet. Rådet kan, med kvalificeret flertal, vedtage forslaget uændret eller udtale sig mod det. Hvis der er kvalificeret flertal imod forslaget, skal Kommissionen behandle sagen på ny. Handler Rådet ikke inden en frist på højst tre måneder, kan Kommissionen udstede forordningen.

Forslaget forventes at blive sat på dagsordenen med henblik på vedtagelse på møde i den Stående Komité for Fødevarekæden og Dyresundhed i oktober 2008.

Nærhedsprincippet

Forslaget vedrører gennemførelsesbestemmelserne til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens holdning, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Formål og indhold

Formålet med forslaget er at indføre harmoniserede EU-regler for sammensætning og mærkning af fødevarer bestemt til personer med glutenintolerans.

Forslaget omfatter alle fødevarer til personer med glutenintolerans, dvs. både fødevarer, der er bestemt til særlig ernæring, jf. direktiv om særlig ernæring, og almindelige fødevarer, som på grund af deres sammensætning lever op til kravene for glutenfri fødevarer.

Der bliver med forslaget lagt op til, at der bliver fastsat to kategorier af fødevarer bestemt til særlig ernæring. Den første kategori fødevarer må maksimalt indeholde 20 mg/kg gluten og skal mærkes med ”gluten free” (glutenfri). Den anden kategori skal have et glutenindhold på højst 100 mg/kg og skal mærkes med ”very low gluten” (meget lav gluten).

Kommissionen foreslår desuden, at også almindelige fødevarer skal kunne mærkes ”glutenfri”, forudsat, at mærkningen og dennes nærmere udformning ikke vildleder køberen til at tro, at den pågældende fødevarer har særlige egenskaber, når alle lignende levnedsmidler har samme egenskaber, jf. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv nr. 2000/13/EØF af 20. marts 2000 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om mærkning af og præsentationsmåder for levnedsmidler samt om reklame for sådanne levnedsmidler (mærkningsdirektivet). Almindelige fødevarer vil, i henhold til Kommissionens forslag, ikke kunne mærkes med ”meget lav gluten”.

Udkastet til den ny forordning er baseret på Codex Alimentarius standard, vedtaget i juli 2008. Standarden indebærer, at personer med glutenintolerans kan få et bredere udvalg af produkter med et lavt glutenindhold. Standarden definerer for første gang egentlige grænseværdier for indholdet af gluten i fødevarer bestemt til personer med glutenintolerans og indfører desuden en ny kategori - ”meget lav gluten” - samt introducerer en analysemetode til at måle glutenindholdet i fødevarer.

Analysemetoden er ikke inkluderet i det foreliggende forslag, med den begrundelse, at der kan komme fremtidige analysemetoder, som er mere følsomme, og at forordningen ikke bør udelukke brug af disse.

Der vil gælde en overgangsperiode på to år efter forordningens ikrafttrædelse.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

Gældende dansk ret

Direktiv om særlig ernæring er gennemført i dansk ret ved bekendtgørelse nr. 115 af 11. marts 2002 om fødevarer bestemt til særlig ernæring.

Konsekvenser

En vedtagelse af forslaget skønnes at styrke beskyttelsesniveauet for cøliakipatienter i Danmark. Forslaget vurderes ikke at have administrative/statsfinansielle konsekvenser. Den relativt lange overgangsperiode skønnes at tilgodese erhvervets eventuelle behov for at kunne tilpasse sig til ændrede krav til sammensætning og mærkning, således at forslaget heller ikke forventes at medføre samfundsøkonomiske konsekvenser.

Høring

Forslaget har den 12. juni 2008 været sendt i høring. Der er indkommet følgende bemærkninger:

DI Fødevarer mener, at der er behov for anførsel af metode for analyse af glutenindholdet i de fødevarer, som er omfattet af forslaget. DI Fødevarer mener desuden, at almindelige fødevarer skal kunne mærkes ”meget lav gluten” og ikke kun ”glutenfri”, således som forslaget lægger op til.

Bryggeriforeningen anerkender de grænser, der er fastsat i forslaget for betegnelserne ”meget lav gluten” og ”glutenfri”. Bryggeriforeningen forstår ikke, hvorfor almindelige fødevarer kun skal kunne mærkes ”glutenfri” og ikke også ”meget lav gluten”, som det gælder for fødevarer til særlig ernæring. Bryggeriforeningen mener, at det gør det unødigt kompliceret i praksis at anvende de to betegnelser ”meget lav gluten” og ”glutenfri”, når reglerne for anvendelsesmulighederne er forskellige.

Dansk Varefakta Nævn har stillet et antal spørgsmål til reglerne og har ikke afgivet indholdsmæssige bemærkninger til forslaget.

Den Danske Dyrlægeforening finder, at kategorien ”meget lav gluten” kan skabe usikkerhed blandt forbrugerne, da denne betegnelse kan tolkes på forskellige måder. Foreningen mener at der både for kategorien ”glutenfri” og ”meget lav gluten” bør stilles krav om, at der på emballagen oplyses om grænseværdien. Foreningen påpeger desuden, at der for almindelige fødevarer burde angives det faktiske indhold af gluten og ikke hvad de ikke indeholder.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Det er regeringens generelle holdning, at det er vigtigt at sikre harmoniserede regler for fødevarer bestemt til personer med glutenintolerans. Reglerne på området har hidtil været reguleret nationalt, hvilket har skabt væsentlige forskelle mellem EU-medlemslandene. Harmoniseringen vil sikre personer med glutenintolerans ens betingelser i alle medlemslande.

Regeringen støtter, at anvendelse af betegnelsen ”meget lav gluten” begrænses til fødevarer til særlig ernæring. Udgangspunktet for personer med glutenintolerans er, helt at undgå indtagelse af gluten. Der kan være store individuelle forskelle for personer med cøliaki, hvad angår følsomheden overfor gluten. Regeringen finder derfor, at det, for en begrænset gruppe af fødevarer hørende under særlig ernæring, er fornuftigt at tillade et højere niveau af gluten i en separat kategori, men dette bør ikke være gældende for almindelige fødevarer, som markedsføres til alle, herunder personer med glutenintolerans. Et bredere udvalg af produkter, inkluderede almindelige fødevarer med et lavt indhold af gluten, svarende til mærkningen ”meget lav gluten”, vil kunne øge det samlede indtag af gluten hos personer med glutenintolerans. Kategorien ”meget lav gluten” indføres for produkter til særlig ernæring, hvor der er gjort noget særligt for at reducere indholdet af gluten. Denne kategori inkluderes med den begrundelse, at det for en begrænset gruppe af fødevarer, kan være svært for virksomheder og producenter at reducere glutenindholdet til maksimum 20 mg gluten/kg. Således sikrer denne kategori af produkter, at personer med glutenintolerans får et noget bredere udbud af produkter, som er særligt egnet til denne målgruppe uden at det samlede indtag af gluten stiger væsentligt. Regeringen kan grundlæggende støtte forslaget, idet man finder, at den kategori af fødevarer, som i henhold til forslaget vil kunne mærkes ”meget lav gluten”, i stedet bør mærkes med ”reduceret gluten”. Denne holdning er i tråd med ønsket fra de nordiske cøliakiforeninger.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at forordningen vil blive vedtaget med kvalificeret flertal.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.